

BAB I

BUBUKA

1.1 Kasang Tukang Masalah

Basa salaku salahsahiji hal anu penting dina kahirupan manusa. Basa miboga fungsi salaku alat komunikasi jeung papada manusa. Dina hirup kumbuh sapopoéna basa dipaké pikeun alat komunikasi boh dina ngedalkeun eusi haté, ide, pikiran atawa gagasan anu aya dina dirina.

Kagiatan nulis paling saeutik dipakéna dina aktivitas komunikasi sapopoé dibandingkeun jeung aspek kaparigelan basa nu séjenna, katitén dina Iskandarwasid (2004, kc. 156), anu nyebutkeun yén kagiatan nulis ngan salapan persén. Nurutkeun Tarigan (2008, kc. 22) nulis nya éta nurunkeun lambang-lambang grafik anu ngagambarkeun basa hiji jalma nepi ka jalma lian bisa nyangkem kana basa nu dimaksud.

Salasahiji pangajaran basa Sunda di SMP anu miboga peran penting nya éta pangajaran nulis. Pangajaran nulis di SMP kelas VII ngawengku nulis pangalaman pribadi, nulis biografi, nulis sajak, sarta nulis bahasan (éksposisi). Pangajaran nulis ogé mangrupa salah sahiji pangajaran anu bisa meredih siswa sangkan leuwih aktif jeung produktif.

Pikeun ngahontal tujuan pangajaran, kudu aya gawé bareng antara guru salaku pendidik jeung siswa salaku peserta didik. Ku kituna, inovasi dina kagiatan diajar kudu bisa ngirut kana karep siswa dina diajar sangkan bisa ngahontal tujuan pangajaran. Aya dua faktor anu mangaruhan kana kagiatan diajar-ngajar, nya éta faktor *intern* jeung faktor *ekstern*. Faktor *ekstern* nya éta sakabéh hal anu datang ti luar siswa pikeun ngondisikeun dina prosés pangajaran saperti faktor kulawarga, faktor sakola, pangalaman, faktor masarakat, lingkungan sosial, métode pangajaran, stratégi pangajaran, fasilitas diajar jeung dédikasi guru. Sedengkeun faktor *intern* nya éta faktor anu patali jeung sakabéh anu aya dina diri siswa nu ngarojong kana prosés pangajaran (Slameto, 2003, kc. 54).

Salasahiji kaparigelan basa téh nya éta nulis, kamampuh nulis mangrupa salasahiji aspék anu kudu kapilih ku siswa. Siswa dipiharep bisa maké sagala unsur basa dina nuliskeun naon anu aya dina pikiranna. Upama siswa geus bisa ngawasa dina aspék nulis tangtu bakal gampang dina ngawasa aspék nu séjénna. Sanajan dina kanyataanna loba kénéh kahéngkéran siswa dina ngedalkeun gagasanna kana tulisan, sabab kurangna pangaweruh siswa dina tata basa jeung kandaga kecap. Hal ieu nyababkeun siswa kurang resep kana kagiatan nulis.

Nulis pangalaman pribadi jadi salasahiji pangajaran anu diajarkeun di sakola. Tarigan (2008, kc. 31) nétélakeun yén nu dimaksud tulisan pangalaman pribadi nya éta hiji wangun tulisan anu méré hiji hal anu pikabungaheun dina kahirupan pribadi nu nulis. Pangalaman pribadi mangrupa hiji kajadian anu kungsi kaalaman di mangsa ka tukang ku diri sorangan. Kiwari geus loba pisan *média sosial* anu bisa dipaké pikeun nyaritakeun kajadian anu dialaman ku dirina sorangan, sanajan kitu masih kénéh aya nu maké buku *diary*. Sanajan nuliskeun pangalaman pribadi dina *média sosial* sok tara mentingkeun aspék basa jeung tata tulis. Dina nulis pangalaman pribadi, siswa kudu nyaho kana hakékat pangalaman pribadi anu sabecera, sangkan babari dina nulis karanganna. Sangkan leuwih gampang dina nulis pangalaman pribadi, tangtu waé siswa butuh katalitian dina niténan sarta nginget-ningget hiji kajadian anu geus karandapan pikeun diébréhkeun dina runtulan kalimah anu ngawangun wacana sacara ngaruntuy.

Dumasar hasil obsérvasi anu dilakukeun ku panalungtik di SMP Bina Dharma 3 Bandung kelas VII taun ajaran 2015/2016, siswa masih kénéh can mampuh nulis pangalaman pribadi. Aya sababaraha faktor anu mangaruhana, di antarana nya éta kurangna pangaweruh ngeunaan pangalaman pribadi, siswa hésé dina nginget hiji pangalaman kalawan taliti, tata basa Sunda nu masih kénéh kurang, eusi tulisan anu rata-rata ngajelaskeun ngeunaan liburan, jeung kurangna modél pangajaran anu masih kénéh kurang ngirut nu matak siswa ngarasa bosen. Ieu hal ngabalukarkeun hiji kaayaan anu *monoton* waktu prosés diajar nulis pangalaman pribadi. Ku kituna, dibutuhkeun hiji modél pangajaran anu bisa ngawangun motivasi sarta fokus siswa, sangkan siswa mampuh nulis pangalaman pribadina kalawan hadé, sarta kahontalna tujuan pangajaran kalawan optimal.

Joyce & Weil (dina Rahman, 2011, kc. 7) nétélakeun yén modél pangajaran mangrupa pedoman pikeun guru jeung murid dina ngalaksanakeun kagiatan pangajaran. Upama modél pangajaran nu dipaké teu saluyu jeung bahan pangajaran nu ditepikeun, bakal ngabalukarkeun teu kahontalna tujuan pangajaran kalawan optimal. Modél pangajaran téh loba pisan rupana, tapi guru teu bisa sagawayah nangtukeun modél naon nu rék dipaké dina népikeun hiji matéri. Sakabéh modél pangajaran miboga kaonjoyan jeung kahéngkéranna séwang-séwangan. Salasahiji modél pangajaran nu bisa dipaké dina pangajaran nulis pangalaman pribadi nya éta modél *field trip*.

Roestiyah (2012, kc. 85) nétélakeun yén model *Field Trip* atawa modél karya wisata mangrupa hiji modél pangajaran, hususna dina nulis. Prosés ngajarna dilaksanakeun ku cara ngajak siswa ka hiji tempat atawa objék anu tangtu di luar sakola pikeun néangan hal anu béda nalika diajar, siswa ogé bisa ningali objek sacara langsung. Panalungtik leuwih milih modél pangajaran *field trip* ku sabab éta modél pangajaran téh bisa mantuan siswa dina niténan, nyaritakeun, nulis jeung nepikeun hiji hal atawa kajadian kalawan jéntré. Lian ti éta modél pangajaran *field trip* ogé bisa ngarobah eusi tulisan siswa anu saukur nuliskeun ngeunaan liburan hungkul, sarta bisa ngaronjatkeun kamampuh siswa dina nuliskeun pangalaman anu geus karandapan leuwih ngaguluyur. Modél pangajaran *field trip* ogé bisa ngaronjatkeun kamampuh siswa dina nulis lain ngan saukur dina pangajaran basa Sunda hungkul, tapi ogé dina pangajaran séjénna. Modél *field trip* ogé bisa ngaronjatkeun motivasi sarta kréatifitas siswa dina nulis pangalaman pribadi, sangkan nulis pangalaman pribadi téh teu dianggap ngan ukur kawajiban migawé pancén ti guru, tapi bisa jadi karesep siswa nepi ka hayang nyaho leuwih jero deui ngeunaan pangajaran nulis pangalaman pribadi.

Tulisan siswa ngeunaan pangalaman pribadi téh kungsi ditalungtik, nya éta “Modél Pangajaran Webbed pikeun ngaronjatkeun Kamampuh Nulis Pangalaman Pribadi (Studi Kuasi Éksperimén di Kelas VII B SMP Negeri 1 Margahayu Kabupaten Bandung Taun Ajaran 2013/2014)” ku Sarah Sri Rahayu. Anu nagbédakeun jeung ieu panalungtikan nya éta variabel modél pangajaran anu digunakeunnana. Panalungtikan di luhur nalungtik ngeunaan nulis pangalaman

pribadi ngaliwatan modél *webbed*, sedengkeun ieu panalungtikan objékna ngeunaan nulis pangalaman pribadi ngaliwatan modél *field trip*. Sasaruanna nya éta objékna dina pangajaran nulis pangalaman pribadi. “Modél Pangajaran Examples Non Examples pikeun Ngaronjatkeun Kamampuh Nulis Pangalaman Pribadi (Studi Kuasi Ékspérímén ka Siswa kelas VII-4 SMP Negeri 43 Bandung Taun Ajaran 2014/2015)” ku Gita Rosita. Anu ngabédakeun jeung ieu panalungtikan nya éta dina modél pangajaran anu dipakéna. Sasaruanna nya éta sarua nalungtik ngeunaan nulis pangalaman pribadi. Pangajaran nulis pangalaman pribadi téh aya dina Kurikulum KTSP (Kurikulum Tingkat Satuan Pendidikan). Saluyu jeung SKKD (Standar Kompetensi Kompetensi Dasar) Mata Pelajaran Basa jeung Sastra Sunda, pangajaran nulis pangalaman pribadi téh diajarkeun di kelas VII (Dinas Pendidikan Provinsi Jawa Barat, 2007, kc.94).

Dumasar kana kasang tukang di luhur, ieu panalungtikan diujicobakeun dina pangajaran nulis pangalaman pribadi ngagunakeun “Modél Field Trip pikeun Ngaronjatkeun Kamampuh nulis Pangalaman Pribadi (Studi Kuasi Ékspérímén ka Siswa kelas VII SMP Bina Dharma 3 Bandung Taun Ajaran 2015/2016)”.

1.2 Rumusan Masalah

Ieu panalungtikan téh museur kana modél pangajaran *field trip* pikeun ngaronjatkeun kamampuh nulis pangalaman pribadi (studi kuasi éksperimén ka siswa kelas VII SMP Bina Dharma 3 Bandung taun ajaran 2015/2016).

Modél pangajaran *field trip* disebut ogé modél karya wisata nya éta modél pangajaran anu ngajak siswa ka hiji tempat wisata nu aya hubunganna jeung pangajaran, sangkan siswa diajar di luar kelas sarta bisa langsung ningali kana objékna.

Pangalaman pribadi nya éta kajadian anu pernah atawa geus karandapan ku diri sorangan, boh kajadian anu sedih, bungah, atawa kajadian séjénna anu mangrupa ébréhan tina idé, gagasan, sarta naon nu dirasakeun ngeunaan pangalaman nu karandapan. Ambahan karangan pangalaman anu ditalungtik dina ieu panalungtikan nya éta karangan pangalaman pribadi siswa kelas VII SMP Bina Dharma 3 Bandung taun ajaran 2015/2016.

Dumasar kana idéntifikasi masalah di luhur, anu jadi masalah dina ieu panalungtikan dirumuskeun dina kalimah pananya ieu di handap.

- a. Kumaha kamampuh nulis pangalaman pribadi siswa kelas VII SMP Bina Dharma 3 Bandung saméméh maké modél pangajaran *field trip*?
- b. Kumaha kamampuh nulis pangalaman pribadi siswa kelas VII SMP Bina Dharma 3 Bandung sabada maké modél pangajaran *field trip*?
- c. Naha aya béda anu signifikan kamampuh nulis pangalaman pribadi siswa kelas VII SMP Bina Dharma 3 Bandung saméméh jeung sabada maké modél pangajaran *field trip*?

1.3 Tujuan Panalungtikan

Tujuan umum dina ieu panalungtikan nya éta pikeun ngaronjatkeun kamampuh siswa sarta ngarojong siswa sangkan leuwih produktif dina ngalarapkeun idé-idé jeung gagasan pikiran dina nulis pangalaman pribadi ku cara ngaliwatan modél anu éfektif ka siswa kelas VII SMP Bina Dharma 3 Bandung taun ajaran 2015/2016.

Ari tujuan husus dina ieu panalungtikan nya éta pikeun nganalisis jeung ngadéskripsikeyun:

- 1) kamampuh nulis pangalaman pribadi siswa kelas VII SMP Bina Dharma 3 Bandung saméméh maké modél pangajaran *field trip*;
- 2) kamampuh nulis pangalaman pribadi siswa kelas VII SMP Bina Dharma 3 Bandung sabada maké modél pangajaran *field trip*;
- 3) bédana kamampuh siswa kelas VII SMP Bina Dharma 3 Bandung dina nulis pangalaman pribadi saméméh jeung sabada maké modél pangajaran *field trip*

1.4 Mangpaat Panalungtikan

1.4.1 Mangpaat Tioritis

Mangpaat tioritis dina ieu panalungtikan nya éta pikeun nambahán élmu pangaweruh ngeunaan modél pangajaran anu leuwih hadé pikeun ngaronjatkeun kamampuh siswa dina nulis pangalaman pribadi ngagunakeun basa Sunda.

1.4.2 Mangpaat Praktis

Mangpaat praktis dina ieu panalungtikan nya éta:

- 1) pikeun siswa, ngaronjatkeun kamampuh nulis pangalaman pribadi maké basa Sunda sarta ngaronjatkeun kamampuh dina ngébréhkeun idé-idé dina wangu tinulis bisa leuwih kalatih ku dipakéna ieu modél *field trip*.
- 2) pikeun guru, modél *field trip* anu dipaké bisa dijadikeun alternatif dina prosés pangajaran nulis pangalaman pribadi sangkan leuwih hadé ogé bisa ngaronjatkeun karep siswa dina diajar basa Sunda.
- 3) pikeun panalungtik, bisa ngabédakeun kamampuh siswa dina nulis pangalaman pribadi saméméh jeung sabada maké modél *field trip*.
- 4) pikeun nu maca, bisa nambahán élmu pangaweruh ngeunaan modél pangajaran *field trip* ogé ngeunaan pangajaran nulis pangalaman pribadi maké basa Sunda.

1.5 Sistematika Tulisan

Ieu panalungtikan ngébréhkeun ngeunaan raraga tulisan anu disusun jadi lima bab.

Bab I bubuka, anu eusina ngeunaan kasang tukang panalungtikan, rumusan masalah, tujuan panalungtikan, mangpaat panalungtikan, jeung sistematika tulisan.

Bab II ulikan pustaka, eusina ngeunaan modél pangajaran *field trip*, kaparigelan nulis, jeung pangalaman pribadi; panalungtikan saméméhna; jeung kalungguhan tioritis panalungtik.

Bab III métode panalungtikan, eusina ngeunaan desain panalungtikan, sumber data panalungtikan, instrumén panalungtikan, ngumpulkeun data, jeung analisis data hasil panalungtikan.

Bab IV hasil jeung pedaran, anu eusina ngawengku hasil panalungtikan, sarta pedaran hasil panalungtikan.

Bab V kacindekan jeung rékoméndasi. Kacindekan mangrupa intisari tina sakabéh pedaran. Sangkan ieu panalungtikan bisa méré mangpaat pikeun ka

hareupna, dina ieu bab ditambahna subbab rékoméndasi anu ditepikeun ku nu nulis ka nu maca.